

RAKOVNICKÉ OBEČNÉ NOVINY

Číslo 3
★
Ročník V
★
Marec
2005

Všetky náklady spojené s vydávaním a rozširovaním hradí obec Rakovnica

Foto Dr. Sabo

Jar sa hlási

Bohatý mesiac

Mesiac marec bol v histórii veľmi bohatý na oslavy, sviatky. Začínal 8. marcom. Bol to Medzinárodný deň žien. Zabudlo sa naň, vytratil sa. I keď bol medzinárodný a takým i ostal neoslavoval sa. Nevieme či si to ženy, nezaslúžili, alebo to niekomu nevyhovovalo. Nebudeme sa nad tým zamýšľať. Jedno, čo sme postretli, je pomaly návrat k tomuto sviatku. V časopisoch, reklame, TV, rádiu sa znova začína hovoriť o úcte k ženám, ich životnému poslaniu, úlohe na tejto zemi. Sviatok je prezentovaný ako Deň žien a vtedy si ich miesto v spoločnosti

viacej pripomíname. Zaslúžia si to.

S mesiacom marcom bol spojený i Mesiac knihy. Kníh je stále dosť. Pribudli nové tituly rôznych žánrov. Problém je v ich cene. Kúpiť si ich už nie je lacná záležitosť. Určitú možnosť nám poskytujú knižnice. Koľko sa číta? Málo. Jednoduchšie je pozrieť TV alebo počúvať CD, rádio. To čo je ukryté v knihách nemôže nahradiť žiadne médium. Čerpať múdrosť z kníh je najľahšia a najlacnejšia skúsenosť akú človek môže získať. Škoda by bolo na ne zabudnúť.

Tretí kalendárny mesiac je spojený s oslavou Jozefov. Muži si v tento deň, z recesie, urobili deň mužov.

Významný je 21. marec prvý jarný deň. Väčšina sa na neho teší, lebo nám dáva nádej, že bude stále teplejšie. Kúrenie je drahé a slnečné lúče nie sú zdarené a bez poplatkov.

Tohtoročný marec nám na konci prinesie Veľkonočné sviatky. Budú oveľa skôr ako minulého roka. Zvyčajne bývajú v apríli. Sú to pekné sviatky na ktoré sa najviac tešia chlapci i dievčatá. Veľkonočné zvyky sa udržiavajú i menia. Časť ľudí odchádza na chaty, chalupy, posledné zimné lyžovačky. Iní ostávajú verní tradíciám. Chlapci tiež menia svoje zvyky. Polievanie vodou s vedrom v ruke sa už nepraktizuje. Symbolicky

na verande, v kúpeľni hrnčekom, striekačkou to ešte platí. Objavujú sa aj zvyky chodiť s korbáčom a symbolicky dievčatá, ženy vyšibať. Za odmenu okrem iného dostávajú chlapci, mládenci i dospelí od každej ženy, dievčaťa na korbáč farebnú stužku. Na záver sa nikdy nezabudne na voňavku, aby nám tie naše milé dievčatá i ženy celý rok pekne voňali. Počas Veľkonočných sviatkov oslavujeme aj Deň zápasu za ľudské práva 25. marca a Deň učiteľov 28. marca. Taká bohatá kumulácia sviatkov už dlho nebola. Čo ostáva dodať? Nuž pár pekných sviatkov a mesiac je za nami.

Prijemné prežitie každého dňa nielen v mesiaci marci Vám prajú

Vaše RON.

**Za slobodu a demokraciu
treba stále bojovať**

Prezident USA
G. Bush

**Ak nič nepovieme,
nič sa nerieši**

Prezident SR
I. Gašparovič

STV 21.2.2005

Odpad

Milí občania,

určite ste si všimli, že v poslednom čase sa čoraz častejšie a nástojčivejšie v médiách, ale i u vás doma kladie otázka **KAM S ODPADOM?** Čo je vlastne samotný odpad? Mnohí si pod týmto pojmom predstavujú svoj smetný kôš, plný čohosi špinavého, lepkavého a hrozne zapáchajúceho. Ano, toto je odpad, no kedy sa odpad stáva odpadom? To, čo ste si ráno kúpili za drahé peniaze sa večer stáva tým, čo nazývame odpad. Kedy dôjde k tejto zmene? Skutočným odpadom sa to všetko stáva až vtedy, keď zmiešame všetko dohromady.

Až dovtedy to bolo viac ako **80%** využiteľných surovín, teda látok, ktoré by mohli byť znova spracované a použité no iba vtedy, ak by sa vo vašom koši nezmiešali.

Viete, že...

- ? obec Rakovnica ročne vyprodukuje 50 ton odpadu
- ? na jedného občana pripadá 87 kg odpadu
- ? objem „kuky“ je 110 litrov
- ? objem „kontajnera“ je 1 100 litrov
- ? kuka nádob je spolu 140 kusov
- ? veľké kontajnery sú 3 (obecné)
- ? podnikatelia majú 6 „kuky“
- ? za odpad za rok obec platí 124.000,- Sk
- ? na jednu „kuku“ za rok pripadá 868,- Sk
- ? za vývoz kontajnerov pri cintoríne sa platí 260,- Sk/za kontajner (v lete 3 kontajner, v zime 1 kontajner)
- ? ročne za kontajner sa zaplatí 13.520,- Sk
- ? na občana z toho pripadá 23,- Sk/ročne
- ? na jedného občana priemerný poplatok za odpad je celkovo 214,- Sk
- ? za jednu tonu obec platí 2840,-Sk
- ? za jednu "kuku" a jeden vývoz sa platí 34,-Sk

V tone odpadu sa vyhodí za rok asi:

- 143 kg papiera
- 77 kg skla
- 66 kg plastov
- 42 kg kovov
- 25 kg textilu
- 10 kg nebezpečného odpadu
- 300 kg bio odpadu...

Dve tretiny všetkého odpadu sa dajú aj v našich podmienkach po spracovaní opätovne využiť. Nebezpečný odpad bezpečne

zlikvidovať. Možno si niektorí napriek tomu kladú otázku: „Prečo triediť?“

Ak svoj odpad budete triediť, budete sa priamo podieľať na šetrení prírodných zdrojov, ktoré sú zväčša neobnoviteľné. Jedna kvapka oleja znehodnotí 1000 litrov vody. Čo však v porovnaní s týmto spôsobom staré lieky, olovo či kadmium z batérií pri nesprávnom nakladaní. Takmer tretina domového odpadu tvorí odpad organického pôvodu, ktorý je možné ďalej spracovať kompostovaním na prvotriednu zeminu pre záhradku či bytový črepník...

Donedávna žili ľudia v predstave mýtsu, že všetko možno vyhodíť. V lepšom prípade stačilo odpady vyhodíť do smetných košov a nie na chodník, trávnik pred obydliami, či lesnú cestu. Smetné nádoby s ich pravidelným odvozom pred našich očí nás dokonca ešte viac utvrdili v názore, že sme pánni prírody, ktorí môžu čokoľvek ved' vždy to „zmizne“. Zem, voda, vzduch z ktorých si robíme skládky, sa už strácajú v toxicite. Množstvo odpadov neustále narastá...

Aj keď samotná recyklácia nie je definitívnym riešením. Je pokusom o znovunaobnovenie strácaných prírodných zdrojov, energie. Je taktiež pokusom o zníženie množstva odpadov, ktoré vyhadzujeme na samotné skládky.

Samotná recyklácia:

- zníži množstvo odpadov
- ušetrí prírodné zdroje
- šetrí energiu
- obmedzuje znečistenie

Málokto z nás vie, že:

- jedna tona zberového papiera ušetrí 17 stromov a 500 kWh elektrickej energie
- 0 približne 43 % menej energie sa použije pri výrobe skla, 95 % pri výrobe hliníka z druhotných surovín,
- jedna tona železného šrotu ušetrí 2 tony čierneho uhlia a 4 tony železnej rudy,
- na výrobu jednej tony recyklovaného

papiera sa ušetrí 260 m³ vody,

- každá skládka (aj tá bezpečná) obmedzuje a ohrozuje pôdu, spodné vody a je finančne náročná,
- 110 ton starého papiera zachráni asi 1 ha 80 ročného lesa, ktorý je jedinou továrňou na kyslík,

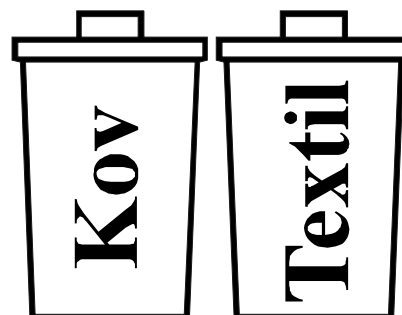
Význam zberu druhotných surovín nie je potrebné zvlášť zdôrazňovať. Efekt ktorý z neho máme je nielen ekonomický, ale najmä ekologický.

Recyklácia je v našich podmienkach riešením najschodnejším. My triedime to, čo sme sa rozhodli vyhodíť. Prvotnou otázkou, ktorú by sme si mali položiť, by však malo byť „Musíme toľko vyhadzovať?“ Musíme až natoľko čerpať prírodnými zdrojmi? Musíme kupovať toľko zbytočností? Dezert zabalený v 6 obaloch. Chlieb, banány, jablká zabalené v plastovom sáčku. To čo musí dnešná spoločnosť v spojení s odpadmi urobiť je riadiť sa podľa týchto bodov: Odpady:

1. OBMEDZUJ
2. OPÄTOVNE POUŽÍVAJ
3. RECYKLUJ A KOMPOSTUJ

To je cesta, ktorou je možné budovať život trvalo udržateľný, a uchovať prostredie aspoň také ako máme teraz aj pre budúce generácie.

Činnosť Zboru pre občianske záležitosti

Zbor pre občianske záležitosti pri Obecnom zastupiteľstve v Rakovnici sa zúčastňuje podujatí:

- občianske obrady,
- slávnosti,
- ostatné kultúrne a spoločenské podujatia.

Na podujatiach zabezpečuje:

- spev a hudobný doprovod,
- recitáciu,
- sprievodné slovo,
- rečníka.

Hlavné podujatia:

- uvítanie novorodencov do života,
- smútočný obrad (občiansky pohreb).

Ostatné podujatia a slávnosti:

- slávnosť výročia sobáša,
- oslavy jubilatov (okružle výročia nad 60 rokov),
- individuálne návštevy jubilatov najstarších občanov obce,
- rozhlasové relácie,
- ocenenie významných spoluobčanov,
- rozlúčka s MŠ,
- vedenie slávností a kultúrnych podujatí.

Členovia Zboru pre občianske záležitosti:

Stále členky:

Mgr. M. Gadušová
M. Koltášová
Mgr. M. Sabová
Mgr. Ľ. Birková
Z. Birková
M. Némethová
M. Leštáková
M. Gallová
K. Nociarová

Krstiny, relácie, rozlúčka s

MŠ, výročia

K. Birková
Z. Birková
Ľ. Birková ml.
V. Dobošová
Ľ. Dobošová
J. Doboš

Príležitostne

J. Ďurajová
E. Genčiová

Činnosť DFS v Rakovnici

Účinkovanie na folklórnych slávnostiach a prehliadkach:

- Folklórne slávnosti pod Poľanou Detva,
- Folklórne slávnosti Rejdová,
- Folklórne slávnosti Leto v Brdárke,
- Prehliadka FS Rok na Gemeri v Slavošovciach,
- Prehliadka FS Gemer sa predstavuje v Bratislave,
- Prehliadka FS v Betliari,
- Prehliadka FS v Štítniku,
- Televízne vysielanie „Vitajte u nás“

Účinkovanie v obci, zachovávanie zvykov a tradícií a pri iných príležitostiach:

- Večer rekenskej piesne,
- Hej Hana,
- Otváranie studničiek,
- Mesiac úcty k starším,
- Účinkovanie na výchovných koncertoch pri ZŠ a MŠ Rožňave, Štítniku, Slavošovciach
- Vianočné zvyky,
- Program na akcie Jednoty dôchodcov Slovenska,
- Program na Deň baníkov.

Úspechy členov DFS:

- Rakovnické ľudové piesne v knihe Hericha „Piesne Horného Gemera“ ,

- Účasť na nahrávaní magnet. kazety „Ej lúčka, lúčka“
- Vandrovali hudci vystúpenie v STV,
- Účasť v relácii Teleráno v TV Markiza,
- Rozprávači z Rakovnice „Z té dolinu na tú“ na Hrádku,
- Katka Birková dvojnásobná laureátka ceny P. Dvorského, 3. miesto na celoštátnom kole súťaže Slávik Slovenska,
- Členovia detskej ľudovej hudby „Lúčka“.

Tematické programové pásma:

- Výroba cestovín na svadbu,
- Bielenie plátna,
- Vozenie nevesty,
- Na gazdovskom dvore,
- Zavíjanka,
- Výroba „tkanišiek“,
- Svadba a svadobné zvyky (vystúpenie v Slavošovciach),
- Príprava typických jedál (škorce s makom), varenie slivkového lekváru, výroba „povriesiel“ a viazanie cibule a cesnaku.

Služby poskytované v obci

Ordinácia všeobecného lekára pre dospelých každý nepárny utorok v priestoroch Klubu dôchodcov. Zabezpečuje: MUDr. Emil Čerevka

Služby sociálnej starostlivosti (donáška liekov, zariadenie dopravy).

Zabezpečuje: Margita Hlaváčová

Obecná knižnica

Otvorená: Utorok a piatok od 15.00 hod. do 17.00 hod. Zabezpečuje: Zuzana Parobeková

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Oslava životných jubileí:

91 rokov	
Genči Ján,	Rakovnica 79 * 20. 03. 1914
70 rokov	
Šikúr František,	Rakovnica 15 * 26. 03. 1935
65 rokov	
Kravecová Zuzana,	Rakovnica 7 * 07. 03. 1940
Beneová Margita,	Rakovnica 81 * 24. 03. 1940
60 rokov	
Koltáš Viliam,	Rakovnica 220 * 08. 03. 1945
Belák Ján,	Rakovnica 221 * 27. 03. 1945

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Rozlúčili sme sa.

Navždy nás opustili občania:

Martin Jakubčák	† 20. 02. 2005
Helena Leštáková	† 11. 03. 2005

Pozostalým vyjadrujeme úprimnú sústrasť.

Krátke informácie

① **Unikátny nález.** Naš občan Š. Ď náhodou objavil staré označenie obce, ktoré bola na budove obecného úradu. Aj keď označenie je už poškodené predsa dá sa prečítať text: Pol. okres: Rožňava, Miestna obec: „Rekeňa“.

① **Večerné.** Príjemné večerné sánkovanie zorganizovali v januári chlapi a dievčatá z obce. Na podujatí sa šírila radosť a smiech. Bolo príjemne a veselo.

① **Najkrajší.** Najkrajší zimný deň bol 28. 01. 205. Napadol prašan do výšky 17 cm po celej krajine. Stromy, kry boli „pocukrované“ snehom. Bola to radosť pozerat' sa na romantiku našej zimnej krajinky.

① **Zlučujú.** Členská základňa SDL a SMERU v našej obci prechádza procesom zlučovania.

① **Obohatené.** Omše v katolíckom kostole sú obohatené o hudobný doprovod Katky Nociarovej.

① **Zo snehu.** V obci máme vynaliezavé, aktívne deti. Využili sneh a mnohé si postavili iglu, bunkre, snehové skrýše len tak pre radosť zo zimy.

① **Nové značenie.** Na oboch cestách a to „na hostinci“ a v obci sú vymenené, doplnené nové dopravné značenia. O bezpečnosť cestnej prevádzky je tak postarané.

① **Nízka teplota.** Podľa očakávania sme večer 28. 01. 2005 zaznamenali pri potoku extrémne nízku

teplotu -20°C. Ráno 29. 01. 2005 bola teplota -15°C.

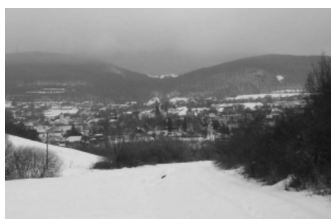
① **Ponuka.** Starosta obce dostal ponuku, od istej firmy, na odchyt a utratenie túlavých psov. Túlavý pes je taký, ktorý sa voľne, bez dozoru, pohybuje po obci a jej chotári. U týchto psov je nebezpečenstvo nákazy, ktorú môžu preniesť na iné zvieratá alebo ľudí.

① **Ochrana.** NR SR schválila 26. 05. 2004 Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov č. 357/2004 Z. z. s účinnosťou od 01. 10. 2004.

① **Naši turisti.** Turisti z Rakovníce sú aktívni počas celého roka. Zúčastňujú sa podujatí v obci aj mimo nej. Od januára 2005 absolvovali výstup na Volovec, Stromiš a zimný prechod Slovenským rajom.

① **Pozoruhodná.** Vo dvore domu č. 207 sme objavili pozoruhodnú stavbu. Bol to historický, klasický holubník. Je postavený na drevenom stĺpe. Na jeho vrchole je búdka s otvormi pre holubov.

① **Zvláštna.** Zaujímavá, zvláštna, vlastná smerová tabuľa sa nachádza pri dome č. 217. Je urobená zo spleteného vrbového prútia a brezy. Informácie sú na drevených doskách i častiach lyží.

① **Korytá.** Výrobou korýt a iných užitočných vecí napr.: kolies, hrmčiekov, lyžíc, hrabí z topola a lipy bol známy Ján Dobis Koltáš. Jeho zať Gabriel Korintuš skúšal ísť jeho cestou a vyrobil jedno veľké a jedno malé koryto, ktoré slúžia do dnes. Nepokračoval v tom, ale sa venoval svojmu remeslu.

① **Poľovníci.** Naši poľovníci nemajú svoje samostatné

poľovnícke združenie (PZ). Patria do dvoch PZ a to do Berzehorka v Brzotine L. Jesenský, Z. Chlebuš. Do PZ Gerlach v Rožňavskom Bystrom patria L. Šmelko, L. Kučera, Z. Benko, D. Genčí, Ing. J. Babič, L. Lešták. Výkon poľovníckeho práva majú v Rakovníci ešte 4 občania, ale zatiaľ ešte nie sú v PZ.

① **Neefektívne.** Odpad z kuka nádob sa u nás vyváža v určitých intervaloch. Veľa občanov svoju nádobu nenaplnia. V čase vývozu sú poloprázdne. Za vývoz kuky, či je prázdna, poloprázdna, plná obec platí a spätne aj občania. Je neefektívne takto plyvať financiami. Zarobí na tom len podnik, ktorý vyváža. Občania a obec strácajú.

① **Vynašiel sa.** Na istej prezentácii ponúkali hrnce pokryté titanom. Keď povedali cenu jeden účastník pohotovo reagoval keď povedal: „Ich cena je preto taká, lebo sú asi z Titaniku“.

① **Súkromné.** V obci si mládež vytvára určité súkromné kluby. Keď sme pátrali po tom, dozvedeli sme sa, že nemajú možnosť stretávať sa v obecnom mládežníckom zariadení, a preto si hľadajú miesta na oddych a zábavu kde sa dá.

① **Ako vybavovať.** Občania sa úradom väčšinou vyhýbajú. Idú tam, keď musia. Pred vstupom do úradu si uvedomte na čo a za kým tam idete. So svojimi problémami sa zbytočne nezdôverujte napr. vrátnikovi a podobne. Lahko môže dôjsť k úniku informácií, klebetám, ohováraniam. Rokujte len s tým, kto je kompetentný. Len ten prijme rozhodnutie a nikto iný. V prípade úniku informácie máte právo sa dožadovať nápravy. Vás v takýchto prípadoch chráni aj zákon.

① **Teplota.** Najnižšia teplota vo februári bola v noci z 05. 02. 2005 na 06. 02. 2005. Teplota meraná pri potoku (tam je vždy najchladnejšie) bola -18°C.

① **Návrh.** Obec Rakovníca nemá ani meter verejného

chodníka. V lete to veľmi nechýba. V zime sa najviac starším ľuďom veľmi zle chodí, čo i len do obchodu. Občania navrhujú, aby popri krajnici cesty sa štrkom vysypal akože chodník, čím by sa všetkým lepšie chodilo. Po ceste sa chodiť veľmi nedá, šmýka sa. Chodci najradšej chodia po krajnici.

① **Ukázala.** Naša občianka M. H. nás milo prekvapila. Ukázala nám miesto odkiaľ je pekný pohľad na katolícky kostol. Ďakujeme.

① **Výročná.** Výročná schôdza DFS sa uskutočnila dňa 04. 02. 2005 v obradnej miestnosti v Rakovníci. Schôdze sa zúčastnili aj najstarší členovia DFS.

① **Cencúľ.** Najväčší cencúľ s dĺžkou temer 1 meter sa nachádzal na dome č. 225. visel zo strechy a pri mrazoch narastal. Tvarom bol zaujímavý, na slnku trblietavý, pekný prírodný, zimný útvar.

① **Oslovujeme.** RON oslovuje staršiu a najstaršiu generáciu obce. Vážené dámy, vážení páni počas svojho života ste veľa videli, robili, poznali a mnoho z vášho života i života obce si pamätáte. Robili ste pre seba, rodinu, dedinu. Žiadame, prosíme Vás, podelte sa s tým s nami. To čo bolo sa už nevráti, ale písomne to zachytiť môžeme pre budúce generácie.

① **Kompetencie.** Je to cudzie slovo, ktoré sa v súčasnosti veľa používa. V preklade to znamená pokrač. na str. 12

ETICKÝ KÓDEX ZAMESTNANCA OBECNÉHO ÚRADU V RAKOVNICI

PRAVIDLÁ SPRÁVANIA SA ZAMESTNANCA OBCE RAKOVNICA

PREAMBULA

Etický kódex stanovuje a podporuje základné zásady a pravidlá správania sa zamestnancov obce Rakovnica, ako zamestnancov verejnej služby, ktoré je každý zamestnanec povinný ctíť a dodržiavať a tak vytvárať základ pre budovanie a udržiavanie dôvery verejnosti vo výkon vo verejnej správe.

Kódex, ako základná etická norma správania sa zamestnancov obce, nadväzuje na práva a povinnosti stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi a etickými princípmi. Jeho účelom je vytvárať a podporovať žiaduce štandardy správania sa zamestnancov a zároveň informovať verejnosť o tom, aké správanie je oprávnené od zamestnancov vo verejnej správe obce Rakovnica očakávať.

Zamestnanec rakovnickej verejnej správy má záujem na spravodlivom a efektívnom výkone verejnej správy prostredníctvom riadneho plnenia si zverených úloh a zvyšovania si odborných znalostí.

Čl. 1

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

- 1) Tento Etický kódex zamestnanca obce Rakovnica (ďalej len „kódex“) je záväznou normou správania sa zamestnanca verejnej správy - zamestnanca obce Rakovnica.
- 2) Pod pojmom zamestnanci obce sa rozumejú zamestnanci pracujúci na Obecnom úrade v Rakovnici, veliteľ DPZ a vedúci organizácií riadených obcou, ako aj iné funkcie uvedené v Pracovnom poriadku obce Rakovnica.

Čl. 2

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY SPRÁVANIA SA ZAMESTNANCA

- 3) Zamestnanec vykonáva svoje úlohy v súlade s ústavou SR, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, nariadeniami a ustanoveniami tohto kódexu. Zároveň sa v tomto rámci usiluje o zjednodušenie procesných postupov a urýchlenie lehôt na vydanie stanovísk a rozhodnutí, alebo na splnenie úloh samosprávy.
- 4) Zamestnanec pri plnení svojich úloh postupuje nestranne a transparentne. Rozhoduje na základe riadne a objektívne zisteného skutkového stavu veci, pričom dôsledne dbá na rovnosť účastníkov tak, aby nedochádzalo k ujám na ich právach a oprávnených záujmoch a vyhýba sa konaniu, ktoré by mohlo ohroziť dôveru verejnosti v nestrannosť a objektivitu rozhodovania.
- 5) Zamestnanec zodpovedá za svoje konanie a rozhodnutia zamestnávateľovi a verejnosti a je pripravený podrobiť sa kontrole a strpieť nevyhnutne potrebné preskúmanie jeho postupu.
- 6) Zamestnanec je pri plnení svojich úloh maximálne otvorený a prístupný verejnosti. Je povinný riadne zdôvodniť svoje rozhodnutia, je však oprávnený odmietnuť poskytnutie tých informácií, ktorých poskytnutie zakazuje zákon alebo vykonávacie predpisy.
- 7) Zamestnanec je povinný plniť svoje úlohy čestne, svedomito a zodpovedne, v dobrej viere a v zhode s poslaním samosprávy. Výkon práce musí byť spojený s maximálnou mierou slušnosti, porozumenia a ochoty. Voči verejnosti vystupuje zdvorilo a s úctou, nie je však povinný znášať vulgárne prejavy a urážky a konať s osobami, ktoré nedodržia pravidlá slušného správania.

Čl. 3

KONFLIKT ZÁUJMOV

- 8) Zamestnanec koná vždy vo verejnom záujme. Nepripustí, aby došlo ku konfliktu jeho osobných, súkromných záujmov s jeho postavením zamestnanca verejnej správy. Jeho povinnosťou je vyhnúť sa takémuto konfliktu a zároveň predchádzať situáciám, ktoré môžu vyvolať podozrenie z konfliktu záujmov. Súkromný záujem zahŕňa akúkoľvek výhodu pre zamestnanca, jeho rodinu, blízke osoby a právnické osoby a právnické alebo fyzické osoby, s ktorými má obchodné alebo politické vzťahy, a ktorý by mohol vplývať na nestranný a nezaújatý výkon jeho funkcie.
- 9) Zamestnanec sa nezúčastňuje na žiadnej činnosti nezlučiteľnej s riadnym výkonom jeho pracovných povinností, alebo činnostiach takýto výkon obmedzujúcich, spočívajúcej v takej politickej alebo inej verejnej angažovanosti, ktorá by narušala dôveru verejnosti v nestranný výkon služobných povinností.

Čl. 4

DARY A INÉ VÝHODY

- 10) Zamestnanec nevyžaduje ani neprijíma dary, úsluhy, pozornosti ani iné výhody, ktoré by mohli ovplyvniť jeho rozhodovanie a profesionálny prístup vo veci, alebo ktoré by bolo možné považovať za odmenu za prácu, ktorá je

jeho povinnosťou. Návrhy na poskytnutie daru je povinný bezodkladne nahlásiť svojmu nadriadenému.

- 11) Zamestnanec nepripustí, aby sa v súvislosti s plnením zverených úloh dostal do pozície, v ktorej je zaviazaný oplatiť preukázanú službu alebo výhodu, alebo ktorá ho zbavuje nestrannosti pri rozhodovaní.
- 12) Zamestnanec je povinný i v súkromnom živote vyhnúť sa takému správaniu a činnostiam, ktoré by mohli znížiť dôveru v nestranný výkon verejnej správy, alebo zadať príčinu k nátlaku na zamestnanca v dôsledku jeho konania, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi alebo etickými normami.

Čl. 5

ZNEUŽITIE ÚRADNÉHO POSTAVENIA

- 13) Zamestnanec nezneužíva výhody plynúce z postavenia, ani informácie získané pri plnení úloh na získanie akéhokoľvek majetkového či iného prospechu.
- 14) Zamestnanec neponúka ani neposkytuje žiadnu výhodu vyplývajúcu z jeho služobného postavenia.
- 15) Zamestnanec je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri plnení svojich úloh a ktoré v záujme zamestnávateľa nemožno oznamovať iným osobám, pričom táto povinnosť trvá i po skončení pracovného pomeru. To neplatí, ak ho tejto povinnosti zbavil štatutárny orgán alebo ním poverená osoba.

Čl. 6

OZNAMOVACIA POVINNOSŤ

- 16) Zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť svojmu nadriadenému prípady: konfliktu záujmov, resp. nemožnosti sa vyhnúť konfliktu záujmov,
 - a) ak je požiadaný, aby konal v rozpore s právnymi predpismi alebo etickým kódexom,
 - b) zistenia straty alebo poškodzovania verejného majetku,
 - c) zistenia alebo podozrenia z podvodného alebo korupčného konania,
 - d) vulgárnych útokov smerujúcich voči jeho osobe, alebo voči orgánu verejnej správy alebo konania s osobami pod vplyvom návykových látok,
 - e) ponúknutia akýchkoľvek výhod, ktoré by mohli mať nežiadúci vplyv na jeho rozhodovanie a výkon funkcie.

Čl. 7

DISCIPLINÁRNY POSTIH

- 17) Kódex tvorí neoddeliteľnú súčasť pracovného poriadku a jeho ustanovenia sú záväzného charakteru. Konanie v rozpore s jednotlivými ustanoveniami je kvalifikované ako porušenie pracovnej disciplíny so začatím disciplinárneho konania voči zamestnancovi.

Čl. 8

SPOLOČNÉ USTANOVENIE

- 18) Výkon verejnej správy je službou verejnosti.
- 19) Zamestnávateľ vytvára zamestnancom dôstojné podmienky na riadny výkon ich povinností.
- 20) Zamestnanec poskytuje verejnosti pokiaľ možno čo najúplnejšie informácie o svojej činnosti v súlade s príslušnými právnymi predpismi, predovšetkým zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.
- 21) Zamestnanec je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na majetku a zariadeniach obce, tieto je povinný využívať efektívne a hospodárne a nezneužívať ich na dosiahnutie osobného prospechu.
- 22) Zamestnanec je povinný správať sa v súlade s etickými princípmi i k ostatným zamestnancom obce.
- 23) Zamestnanec sa správa primerane svojej funkcii zamestnanca verejnej správy a reprezentanta obce. Vo verejnosti a na zasadnutiach obecného zastupiteľstva vystupuje kultivovane a so znalosťou vecí. Pracuje na svojom charaktere tak, aby vo všetkých svojich súkromných a verejných vzťahoch a vystupovaniach bol dôveryhodný, slušný, ochotný, zásadový, tolerantný a spravodlivý.

Etický kódex zamestnanca Obecného úradu v Rakovnici schválilo Obecné zastupiteľstvo v Rakovnici dňa 6. júna 2003

Ing. Ondrej Lorko,
starosta obce

EVIDENCIA PAMÄTIHODNOSTI OBCE

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a Pamiatkový úrad Slovenskej republiky vydali na pomoc obecným samosprávam nasledujúcu metodickú inštrukciu na evidenciu pamätihodností obce.

Tento materiál má slúžiť ako odborná a metodická pomôcka obciam na založenie a vedenie **evidencie pamätihodností** podľa príslušných ustanovení **zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu** (ďalej len „zákon“). Rieši formy a rozsah resp. návrhy registrov, ktoré evidencia pamätihodností obce môže obsahovať.

Predpokladá sa, že zaradenie konkrétnych hmotných objektov, predmetov a nehmotných foriem (názov, udalostí a pod.) budú obce v prípade potreby konzultovať s príslušnými ústavmi Slovenskej akadémie vied, vedeckými pracoviskami vysokých škôl, múzeami a galériami, pracoviskami Pamiatkového úradu.

Najvýznamnejšie súčasti kultúrneho dedičstva, pokiaľ nie sú chránené podľa osobitných predpisov (zbierky múzeí a galérií, fondy archívov a knižníc) sú už prevažne podľa zákona zapísané a evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR ako národné kultúrne pamiatky. Obce budú národné kultúrne pamiatky evidovať v zmysle § 14 ods. 2 e) zákona a na základe výpisov z ústredného zoznamu pamiatkového fondu budú viesť evidenciu pamiatkového fondu na území obce. O zaslanie zoznamu (výpisu) národných kultúrnych pamiatok môžu požiadať Pamiatkový úrad SR.

(Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení § 2 ods. (1) územie obce je územný celok, ktorý tvorí jedno katastrálne územie alebo viac katastrálnych území).

Podľa § 14 ods. 4 zákona:

Obec môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Zoznam evidovaných pamätihodností obec predloží na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu; ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj stavebnému úradu.

V praxi sa obec (obecný úrad alebo obecné zastupiteľstvo) môžu rozhodnúť, že evidenciu pamätihodností bude vykonávať v spolupráci s komisiou kultúry alebo komisiou ad hoc zriadenou pre pamätihodnosti. Rozhodnúť na úrovni obce treba pragmaticky, teda tak, aby zvolený model optimálne fungoval a aby jeho fungovanie zabezpečovali ľudia, ktorí majú k tejto veci jednak profesionálne ale aj osobnostné predpoklady.

1. Registre evidencie pamätihodností obce

1.1 Register nehnuteľných pamätihodností

1.1.1 Nehnuteľné veci

- prvým inšpiračným zdrojom môžu byť objekty uvedené v Súpise pamiatok na Slovensku, ktoré nie sú evidované ako kultúrne pamiatky.
- ďalším zdrojom sú objekty miestneho významu, ktoré boli vyradené z evidencie v Ústrednom zozname pamiatkového fondu na základe rozhodnutia MK SR ako sú: pamätne tabule, pomníky, rodné domy resp. pôsobiská miestnych významných osobností a hroby s náhrobníkmi miestnych významných osobností.
- ďalej prístenné sochy (predovšetkým socha patróna obce, alebo objektu, ktorý je v erbe obce) a iné objekty.
- jednou z kategórií môžu byť objekty prístupné verejnosti s kultúro - výchovnou a vzdelávacou funkciou ako sú pamätne izby, súkromné múzeá a pod.
- sakrálné objekty (ak nie sú národnou kultúrnou pamiatkou), ako sú napr. kostoly, kláštory, kaplnky a podobne.

1.1.2 Kombinované diela prírody a človeka

- sem patria predovšetkým pútnické miesta ako sú kalvárie, miesta s prameňom alebo s iným prírodným útvarom viažucim sa na historickú (pamätnú) udalosť a osobnosť,
- pramene s liečivou (pitnou) vodou, pokiaľ sú upravené,
- udržiavané besiedky v lesoch,
- iné prírodné výtvory, ktorých okolie bolo upravené človekom.

1.2 Register hnutelných pamätihodností

- sem patrí napr. Socha patróna obce ak je v interiéri,
- erb obce a pečatidla (prípadne predmety, ktoré sú zobrazené v erbe obce, ak sú zvlášť prezentované),
- obecná kronika a iné listiny (aj kópie dokumentov), ktoré sa viažu ku vzniku obce, alebo k iným významným udalostiam a osobnostiam obce,
- cechové predmety a predmety významných spolkov, ktoré jestvovali v obci,
- športové a iné trofeje, ktoré vyhrali športové kluby, ale aj iné spolky a krúžky (napr. spevácky, divadelný, hasičský...),
- predmety, ktoré obec získala v rámci družby s inou obcou doma či v zahraničí,
- najcennejšie predmety v pamätnej izbe obce (kroje, nástroje, nábytok,...),

poznámka: Sporná je otázka či majú byť v evidencii pamätihodností obce sakrálné predmety vo vlastníctve cirkví, zvlášť ak pochádzajú zo zbierok občanov, alebo umelecky cenné veci, ktoré sú do kostola len zapožičiavané.

1.3 Register nehmotných pamätihodností

- pamätný deň založenia obce (ak je historicky doložený),
- historické udalosti (významné stretnutia, návštevy významných osôb, postavenie významných budov),

- pôvodné (historické) názvy ulíc,
- zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce,
- pamätné dni (narodenie, úmrtie), prípadne iné udalosti (skutočnosti) viažuce sa k významným rodákmi, pokiaľ nemajú v obci zachovaný rodný dom, pomník, hrob a príp. inú nehnuteľnosť.

2. FORMA A ROZSAH EVIDENCIE PAMÄTIHODNOSTÍ

Evidenciu pamätihodností obce možno viesť buď v klasickej forme v podobe matričnej knihy, alebo podľa vybavenia a možnosti obce s využitím nástrojov výpočtovej techniky. Evidencia by mala pozostávať z registrov (zoznamu) a zo zbierky príloh (fotografie, historické fotografie, mapy, historické mapy, kresby a iná grafická dokumentácia, fotokópie dokumentov, textový popis objektu, predmetu, udalosti, osobnosti...). Zbierka príloh by mala obsahovať aj doklad, na základe ktorého bol i veci zapísané do evidencie pamätihodností obce (návrh na zápis, uznesenie obecného zastupiteľstva).

Podľa dostupného softvérového vybavenia môže byť evidencia vedená v podobe tabuľky v textovom editori WORD, alebo pomocou tabuľkového editora EXCEL, prípadne ACCES. Obce, ktoré sú vybavené komplexnejšími informačnými technológiami, sa môžu rozhodnúť pre niektorý z databázových systémov od najjednoduchších (dBase, FoxBase, FoxPro) cez Windows _ FoxPro až po najmodernejšie databázy typu SQL. Finančne najnáročnejšie sú GIS systémy, ale tam, kde obec už vlastní podobný systém, je pomerne jednoduché založiť ďalší podsystém s evidenciou pamätihodností obce. Najmodernejšie systémy umožňujú zozbierať k údajom aj aktuálne a historické fotografie, mapy a historické mapy, obsiahlejšie textové popisy ako aj ďalšie grafiky. Rozsah údajov v zoznamoch môže byť porovnateľný s rozsahom údajov v registroch ústredného zoznamu pamiatkového fondu, ale pre potreby obcí môže postačovať aj menší rozsah údajov.

Boli a sú tu pre nás

Pokračujúc vo vymenovávaní povolání, ktoré v našej obci mali v minulosti tradície, patrí aj povolanie tých, ktorí vám zabezpečovali vaše každodenné potreby.

Povolanie predavačiek.

V povojnovom období, keď sa už na Lisauerovcov len spomínalo nastúpili k nám do obchodu Oravcovci. Bola to taká rodinná firma. Predávali Vilmuš báči, Ela néna, ale aj Bežka néna, ba niekedy i Gusto báči. Predávali, vážili, nalievali, čapovali a zabezpečovali tovar po celé desaťročia. Dokonca prežili aj starý obchod a nasťahovali sa potom do nového obchodu Jednota postaveného v akcii Z. Sortiment tovaru nebol taký bohatý ako teraz ale Bežka néna nám ho neraz spestrila dovozom spoza hraníc, za čo sme jej boli vďační.

Neskôr sa sieť obchodov rozšírila. Osamostatnila sa mliekareň spolu s predajom chleba a pečiva. Tu nás obsluhovala a v ústrety občanom išla p. Albínka Fabianová. Občania si mohli v obci zakúpiť aj základné potreby do domácnosti a to v predajni Rozličných potrieb, kde nás obslúžili k spokojnosti p. Benková Zuzka a Čapová Hanka.

Ženy boli vďačné aj za predajňu Textilu, kde p. Gonosová Juliška slúžila občanom vždy podľa potreby a mimo pracovného času.

V predajni potravín sa neskôr vystriedalo viac predavačiek medzi inými aj p. Vierka Beláková, Gitka Gonosová, Zuzka Dányiová, Klárka Bradáčová, Lenka Franciškova, Renátka Blahútová, Ľudka Dobošová, Helenka Teraiová, až po súčasné predavačky p. Danko a Mariánka

Čižmárové a tiež Edita Dobošová, Ivetka Gazdagová, Anička Murzová a Alexander (Šaňo) Doboš.

Všetky tieto pracovníčky mali neľahké úlohy, pretože práca predavačiek tiež nebola nikdy dostatočne finančne ohodnotená. Ale napriek tomu slúžili a slúžia k našej spokojnosti.

V obci je ešte viac povolání,

ktoré majú tradíciu okrem už opísaných hlavne včetine baníkov, učiteľov ale tiež aj poľnohospodárov je to nepochybne zamestnanie našich žien v jedinom ženskom závode v okolí tzv. Gemtexe. A tu naše ženy v neľahkých podmienkach vyrábajú a šijú spodnú bielizeň a rôzne oblečenie nielen pre nás ale aj pre zahraničných zákazníkov. Tiež im patrí pochvala za statočnú prácu.

R. H.

Z listov občanov

Dobrý hospodár

Od volieb do OZ a starostu uplynul ďalší rok. Dobrý hospodár koncom roka hodnotí svoje úspechy, prípadne nezdary, ktoré sa v priebehu roka vyskytli. Preto i občania obce očakávajú od OZ, starostu obce a OcÚ, že takúto rekapituláciu občanom predložia. Zvlášť nás bude zaujímať, ako bol splnený volebný program v ktorých oblastiach života došlo k zlepšeniu (zhoršeniu), kto sa o čo najviac zaslúžil, ako budeme žiť a pracovať v ďalšom roku.

- br -

Ceníme si činnosť RON

RON skončili štvrtý rok a vstúpili do piateho roku svojej činnosti. Zoznamovali nás s rozhodnutiami OZ, starostu obce, VZN, prinášali spravodajstvo z kultúry, športu, cirkvi, zo života mládeže, životného prostredia i vrele a úprimné krátke informácie zo života obce. Za bohatú a pestrú činnosť si RON zaslúžia pochvalu a naše poďakovanie. Boli by sme radi, keby bolo viac informácií z činnosti Obecného úradu, komisii OZ, spolupráce obce s jednotlivými politickými stranami v obci... Do ďalšej činnosti prajeme mnoho tvorivých myšlienok redakcii RON, ako aj dopisovateľom.

- ač -

Sme na nich hrdí

V čase, keď v trhovom hospodárstve žijeme väčšinou ekonomickým očakávaním, zabúdame na duševné bohatstvo, ktorého sme nositeľmi v našej obci. Štatistikou bolo zistené, že v našej obci evidujeme 26 vysokoškolsky vzdelaných občanov. Je na škodu, že za účelom zamestnania sa z obce odsťahovalo ďalších 42 vysokoškolsky vzdelaných našich občanov. Sú medzi nimi profesori, doktori vied, kandidáti vied, lekári, právnici, inžinieri, doktori medicíny, magistri. I keď počtom obyvateľov sme malá dedina, počtom nositeľov duševného bohatstva sme veľkí. Právom môžeme byť na nich hrdí. Stálo by za uvažovanie túto kapacitu využiť v prospech rozvoja našej obce.

- jn -

Trojica lodí

UFO

Aj nad nami lietajú

O mimozemšťanoch a UFO sa píše, hovorí, robí sa výskum. Sú napísané knihy, urobené filmy a to všetko s otvoreným koncom. Je to stále živá téma. UFO videli ľudia temer po celom svete. V našej obci máme 9 občanov, ktorí mali to šťastie a s týmto zvláštnym úkazom sa stretli, pozorovali ho. Všetci s ktorými sme hovorili nám potvrdili, že prvé pozorovania zaznamenali koncom 90 - tych rokov minulého storočia a sú pozorovateľné do dnes. Najčastejší výskyt vesmírnych lodí bol, aj je, v smere nad Tureckou, Plešiveckou planinou, smerom na Rožňavu. Vidieť

Dve lode

Manévrovanie

to podvečer voľným okom a ešte lepšie ďalekohľadom. Od hviezd sa odlišujú rozličnými farbami, náhlými pohybmi rôznymi smermi a zaujímavými tvarmi. (S letiacim lietadlom to nemá nič spoločné). Tvarom UFO je elipsovité, cigarového tvaru. Často sa vyskytujú v trojici (3 lode z toho dva doprovod a 1 loď s posádkou). Nech sa nad tým zamýšľame ako chceme možno niečo na tom bude. Človek do dnešnej doby má veľké medzery v poznaní života, našej zemegule, vesmíru. Verte, neverte, súhlaste, nesúhlaste, pochybujte, buďte presvedčení. Je to na vás. Nemáme dôvod našim občanom neveriť.

-sa-

Aby pes zbytočne nebrechal

Na žiadosť občanov sme sa prešli po dedine cez deň a večer. Cez deň len niektoré psy sa pustili do štekania, keď sme prechádzali popri ich plote, vrát. Večer a v noci psy štekali o dušu. Jeden začal a postupne sa pridávali ďalší. Psy boli voľne pustené po dvore a zúrivo sa tlačili do brán, plotov. Ojedinele preskočili bránu a obťažovali občanov. Platí všeobecná zásada pes má byť majiteľom stále kontrolovaný. Voľný pohyb psa, i na vlastnom pozemku, je nebezpečný a bez prítomnosti pána nekontrolovaný. Dajme si na tom záležať, aby sme predišli zbytočným problémom.

Čo s brechaním? Brechanie ku psom patrí, ale nepretržitý štekot a zavýjanie môže susedov vyrušovať, rozčuľovať. Podľa zákona prílišné brechanie psa možno považovať za

obťažovanie. Majiteľa môžu predvolať na úrad a môže dostať pokutu. Situáciu rieši OcÚ obvykle podľa Občianskeho zákonníka, paragraf 127, ktorý upravuje susedské vzťahy a práva.

Psy nie sú samotárske zvieratá. Šteňatá považujú svojich majiteľov za náhradnú rodinu. Dôležitý je preto ich výcvik. Psíka treba cvičiť hneď od malička, aby nebrechal na všetko, čo sa hýbe. Dobré trénovaný pes dokáže rozlíšiť ľudí, ktorým je dovolené vchádzať do domu, od „votrelcov“. Správny tréning je pritom kombináciou dôsledného vedenia a priateľskej náklonnosti. Vedie k tomu, aby sa pes zbavil nevhodných návykov.

Niektorý pes len nechce, aby ste chodili preč. Navykajte ho na to, že z domu odchádzate. Týmto spôsobom pre psa odchod nemusí byť stresujúci a prestane sa znepokojovať vždy, keď odídete. Keď sa vrátite, odmeňte ho. Niektoré psy brešu aj preto, že sa chcú miešať do toho, čo sa deje vonku. Psa vždy dôrazne upozornite.

Ak chováte psa vo dvore starostlivo zväzťe, kam umiestnite budú. Neumiestňujte ich blízko susedovho plotu, aby to psa neprovokovalo k zbytočnému brechaniu.

Ak zlyhali pokusy, kontaktujte skúsených kynológov, ktorí vám poradia. Navštíviť by ste mali aj veterinárneho lekára, pes niekedy breše, pretože je chorý. Častou príčinou psieho brechtu býva aj úzkosť a neistota.

Pes nie je vec. Je to živý tvor, ktorého ako vychováte taký bude. Je to aj obraz vzťahu majiteľa k psovi. Pes o ktorého sa staráte je kultivovaný, vie čo smie a čo nesmie. Zbytočne neodstraňuje ale včas upozorňuje majiteľa na zmeny v jeho teritóriu. Pes, ktorý útočí na ľudí, je zle vychovaný. Ak pohryzie človeka je nebezpečný a je potreba utrátiť ho. Ak je hladný túla sa a hľadá obživu. Psa nestačí vlastniť, treba ho vychovávať, starať sa o neho.

J. Schneider

Polícia informuje, radí

bezplatnom čísle 158

Ako chrániť auto

Vďačným objektom zlodějov sú motorové vozidlá, ktorých majitelia sa vybrali na dovolenku iným dopravným prostriedkom. Najlepším riešením zabezpečenia auta je prenajať si na

Zimná krajina

dovolenkové obdobie garáž, alebo zaparkovať auto na stráženom parkovisku. Je dôležité odmontovať z auta všetky odnímateľné časti a nenechať v ňom veci, ktoré môžu prilákať zlodějov. Investovať sa oplatí do zabezpečovacieho zariadenia, ktoré možno kúpiť u autorizovaných predajcov. Užitočný je aj vizuálny prvok v aute, ako je svetelná signalizácia alebo jednoduchá nálepka. Vodiči nič nestratia namontovaním zámky na riadiacu páku a ručnú brzdu a zablokovaním volantu u z a m y k a t e ľ n o u t y č o u a t i e ž bezpečnostnými fóliami. Zlodēja zastaví aj skrytý vypínač zapalovania.

Ako chrániť byt pred zlodějmi

- ✓ ak stratíte kľúče, neváhajte vymeniť zámkovú vložku,
- ✓ keď sa presťahujete do nového domu alebo bytu, dajte si vymeniť zámky,
- ✓ vytvorte si zoznam cenných vecí a vyhotovte si fotodokumentáciu, uschovajte si doklady od daného priemyselného a spotrebného tovaru,
- ✓ vyznačenie výrobných čísel umožní polícii pátrať po odcudzenom majetku a po páchatelovi krádeže a vec identifikovať,
- ✓ cennosti budú lepšie uschované v prenajatých trezoroch finančných inštitúcií, väčšie obnosy peňazí patria na vkladnú knižku, na heslo alebo na terminovaný vklad do bezpečnej finančnej inštitúcie,
- ✓ dajte si pozor na ľudí, ktorí ponúkajú rôzne služby a tovar, môže to byť trik, ktorým si tipujú váš byt,
- ✓ nevypúšťajte opravárov a servisných pracovníkov, pokiaľ ste si ich sami neobjednali,
- ✓ pred odchodom z bytu zamknite vstupné dvere a skontrolujte, či sú uzatvorené všetky okná a dvere,
- ✓ nechváľte sa a nerozširujte

informácie o dlhodobjšom odchode z domova,

- ✓ nenechávajte správu vo vašom odkazovači, ktorá prezrádza, že nie ste doma, ale radšej si presmerujte telefón do domácnosti kde ho niekto dvihne,
- ✓ namiesto schovávaní kľúčov vonku okolo domu, zverte kľúč susedovi, ktorému dôverujete,
- ✓ plná poštová schránka, zatiahnuté rolety a žalúzie, zatvorené a trvalo neosvetliteľné okná sú znakmi, že nie ste doma,
- ✓ zabezpečte si vyberanie pošty zo schránky a poprosťte susedov, aby vám polievali kvety hlavne večer pri rozsvietených svetlách,

Čo robiť pri vlamaní do bytu?

- ✓ buďte opatrný, páchatel môže byť ešte v byte,
- ✓ okamžite privolajte pomoc polície,
- ✓ nevstupujte, a ak áno, ničoho sa nedotýkajte, aby ste nezničili stopy,
- ✓ pri ohliadke miesta činu sa držte pokynov policajtov a buďte nápomocný výjazdovej skupine,
- ✓ v prípade núdze sme pre vás na

Invázne rastliny

Za ich pestovanie, rozmnožovanie, dovážanie a obchodovanie hrozia vysoké pokuty

V oblasti životného prostredia nám ide aj o zachovanie biologickej rôznorodosti, a ochranu pôvodnej fauny a flóry. Hrozbou pre pôvodné rastliny sa stávajú predovšetkým tzv. invázne druhy rastlín, ktoré sa vyznačujú vysokou rozmnožovacou schopnosťou a rýchlo vytláčajú pôvodné druhy, čím spôsobujú zmenu druhového zloženia celého ekosystému. V zozname inváznych druhov je u nás sedem rastlín: boľševník obrovský, pohánkovec japonský, pohánkovec český, pohánkovec sachalínsky, netýkavka žliazkatá, zlatobyľ kanadská a zlatobyľ obrovská. Predpokladá sa, že tento zoznam sa v budúcnosti rozšíri aj o niektoré ďalšie druhy.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je invázne druhy rastlín zakázané dovážať, držať, pestovať, rozmnožovať, obchodovať s nimi, ako aj z ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť samovoľné rozšírenie invázneho druhu. Podľa zákona (správcovia, nájomcovia) pozemkov sú povinní odstraňovať invázne rastliny zo svojich pozemkov a o pozemky sa majú starať takým spôsobom, aby zamedzili

opätovnému šíreniu inváznych druhov. Orgán ochrany prírody môže nariadiť vlastníčkovi (správckovi, nájomckovi) pozemku, na ktorom sa vyskytujú invázne druhy rastlín, aby vykonal na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu opatrenia na ich odstránenie a v prípade nebezpečenstva vzniku škodlivých následkov na prírode a krajine môže tieto nežiadúce druhy rastlín odstrániť sám.

Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP) ako orgán štátneho dozoru môže za pestovanie, rozmnožovanie, dovážanie a obchodovanie s inváznymi rastlinami uložiť fyzickej osobe pokutu do výšky 100-tisíc Sk a právnickej osobe až do 300-tisíc Sk. Jej štyri inšpektoráty na Slovensku začali s týmito kontrolami vlni a v tomto roku v nich

pokračujú.

Doteraz sa výskyt inváznych druhov rastlín mapoval predovšetkým v chránených územiach, avšak vzhľadom na zákaz ich rozširovania na celom území Slovenska začína sa čoraz viac sledovať aj vo voľnej prírode i v obciach. Odstraňovanie týchto rastlín je neraz zložité a časovo náročné, pri vegetatívne sa rozmnožujúcich rastlinách trvá aj niekoľko rokov. Napríklad porast pohánkovec japonského na ploche niekoľkých štvorcových metrov nestačí odstrániť mechanicky, väčšinou sa to podarí až v kombinácii s chemickým postrekom. Preto aj tu platí zásada, že prevencia a riešenie vzniknutého problému v jeho začiatkoch je najvhodnejším spôsobom ochrany prírody.

J. Schneider

Boľševník

Deň narcisov

Narcisy večný posol jari. V posledných rokoch tento kvietok symbolizuje aj niečo čo sa dotýka nás všetkých. Symbolizuje Deň boja proti onkologickým ochoreniam. Vlastne nie je to ani deň boja. Boj s týmito ochoreniami je beh na dlhšie trate. Je to deň, ktorým prejavujeme spolupatričnosť a solidaritu s tými, s ktorými si už toto ochorenie podalo ruku. S tými, ktorí už prekročili ten prach toho „veľkého, neznámeho“ a hlavne stresujúceho okamihu, keď lekári hľadajú slová, aby čo najšetrnejšie oznámili možno doteraz zdravému človekovi, že nastal veľký zlom v jeho živote tzv. „hodina pravdy“.

Nastáva obdobie keď okrem konkrétnych a vyšetrovacích a veľmi nepríjemných liečebných metód musí človek zvládať veľký boj sám so sebou. Okrem toho, že prehodnocuje celý svoj život, musí nabiť dosť psychických síl aby mohol zdolať čo ho v

najbližšom čase čaká. A tu už prichádza na scénu okolie. V prvom rade je to najbližšia rodina, blízki priatelia ale aj my všetci ostatní. Samozrejme najsilnejšie pomocnú ruku podávajú tí, ktorí sú tomuto človekovi najbližší. Oni sú tí, ktorí ho musia každý deň držať nad vodou a dodávať mu silu a nádej a samozrejme aj pocit toho, že to všetko musí zvládnuť lebo ho tu ešte všetci potrebujú a chcú mať.

Chvalabohu, že veda za posledné desaťročie v tejto oblasti hodne pokročila a mnohé niekedy nevyliciteľné ochorenia tohto druhu dnes už zďaleka nepatria medzi nezvládateľné. Veľkú úlohu tu zohráva prevencia a včasná diagnostika. Aj napriek nie ideálnej situácii v zdravotníctve sú tieto programy podporované, pretože vždy je lacnejšie skôr objaviť a liečiť ochorenia ako už v postupujúcom štádiu.

Takéto preventívne programy sú napr. gynekologické vyšetrenia u žien, tiež manografické vyšetrenia (vyšetrenia prsníkov) u žien, a test na vyšetrenie konečníka a hrubého čreva.

Všetky tieto vyšetrenia a samotná liečba takto chorých sú finančne veľmi náročné, hlavne prístrojové vybavenie. Takže okrem prostriedkov, ktoré na to vynakladá spoločnosť je dobrá každá koruna navyše. Aj z toho dôvodu bol jeden deň v roku venovaný tomuto cieľu a bol nazvaný Deň narcisov.

Je to deň kedy zakúpením tohto kvietka, ktorý predávajú ľudia na to určené a patrične označené, prispievame do zbierky, z ktorej sa potom rozdeľujú prostriedky na zakúpenie nejakého konkrétneho prístroja v onkologických ústavoch či už pre dospelých alebo aj pre deti, ktoré bohužiaľ toto ochorenie neobchádza.

Neostávajme ľahostajní voči takýmto akciám a prejavme spolupatričnosť s tými medzi ktorými sa môžeme každým dňom ocitnúť aj my sami a vtedy budeme vedieť oceniť podanú pomocnú ruku. Takže keď stretneme človeka označeného žltým narcisom neodvráťme hlavu na druhú stranu ale prispejme na dobrú vec.

R.H.

V pravo víťaz súťaže

Veľká hra

Začalo sa to v sobotu 19. februára a vyvrcholilo v nedeľu 20. februára 2005. Dva dni patrili súťažiacim v biliarde. Organizátorom a hlavným sponzorom bol prevádzkovateľ Hostinca František Benő.

Druhé miesto

V zápale hry

Do súťaže sa zapojilo 12. hráčov. Hry boli zaujímavé, plné vzrušenia, napätia a túžby po víťazstve. Víťazom súťaže sa stal Marek Babič, druhé miesto získal Radoslav Chlebuš a tretie miesto obsadil Slavo Samko.

Hra bola veľká nielen dĺžkou, ale najmä dobrým nápadom ako si spríjemniť zimné večerné hodiny.

-sa-

Futbal

Rozpis futbalových súťaží okresné majstrovstvo

II. trieda jarná časť 2005

14. kolo dňa 03. 04. 2005 o 15.30 hod.

Kovstav Rožňava - Rakovnica

15. kolo dňa 10. 04. 2005 o 15.30 hod.

Rakovnica - Drnava

16. kolo dňa 17. 04. 2005 o 16.00 hod.

Pača - Rakovnica

17. kolo dňa 24. 04. 2005 o 16.00 hod.

Rakovnica - Čoltovo

18. kolo dňa 01. 05. 2005 o 16.30 hod.

Ml. Brzotín - Rakovnica

19. kolo dňa 08. 05. 2005 o 16.30 hod.

Rakovnica - Kobeliarovo

20. kolo dňa 15. 05. 2005 o 16.30 hod.

voľno - Rakovnica

21. kolo dňa 22. 05. 2005 o 17.00 hod.

Rakovnica - Kečovo

22. kolo dňa 29. 05. 2005 o 17.00 hod.

Ochtiná - Rakovnica

23. kolo dňa 05. 06. 2005 o 17.00 hod.

Rakovnica - Honce

24. kolo dňa 12. 06. 2005 o 17.00 hod.

Rožňavské Bystré - Rakovnica

25. kolo dňa 19. 06. 2005 o 17.00 hod.

Rakovnica - Jovice

26. kolo dňa 26. 06. 2005 o 17.00 hod.

Hrhov - Rakovnica

pokrač. zo str. 4

právo moc, okruh pôsobnosti, dosah právomoci. Kompetencie sú dôležité pre funkcie, ktoré ľudia v štátnej správe i samospráve vykonávajú. Ak vieme aké kompetencie má ten ktorý funkcionár, tak vieme na koho sa máme obrátiť, kto nás vypočuje a je oprávnený vyniesť, prijať rozhodnutie. Nekompetentný funkcionár v žiadnej veci nemôže

rozhodnúť. Zbytočne mu niečo hovoríme, nepomôže.

① **Pripomienky.** Podnety, pripomienky, návrhy, nápady k RON prijíma šéfredaktor a starosta obce. Šéfredaktor oceňuje všetky názory a ďakuje za ne. Vieme, že vaším úprimným a čistým úmyslom nie je škodiť, ale pomáhať, tvoriť, budovať, prispievať k rozvoju. Mnohí z vás to dokazujú svojou aktívnou činnosťou na stránkach novín.

① **Orientácia.** Zvláštnosťou v našej obci sú orientácie oltárov v kostoloch. Kostol sv. Márie Magdalény má hlavný oltár orientovaný na východ. To je základné pravidlo

katolíckych kostolov. Kostol sv. Michala má hlavný oltár orientovaný na juh. To je zvláštnosť. Kostol E.C.A.V. má hlavný oltár orientovaný na sever.

Základné údaje TJ

Baník Rakovnica

P: Milan Birka, 049 31 Rakovnica 219

telefón: 798 53 19

T: Ondrej Doboš, 049 31 Rakovnica 178

telefón: 0907 261 346

Bankové spojenie:

Slovenská sporiteľňa 34941589/0900